

Pedagogisch beleidsplan

BSO, KDV, Peuterarrangement

Locaties:

- Hoorzik**
- Talent Factory**

Auteur: Ingeborg van der Zanden Bartels
Datum: Januari 2025
Plaats: Kerkdriel
Versie: 0.1

VERSIEBEHEER

Versie	Datum	Wijziging	Overige opmerkingen
0.1	3-2-2025	Algemeen pedagogisch plan	

1. INLEIDING

In dit beleidsplan beschrijven wij hoe Kindercentrum VillaDriel wil werken aan de vier competenties die genoemd worden in de Wet Kinderopvang, namelijk: de emotionele veiligheid, persoonlijke competentie, sociale competentie en de overdracht van waarden en normen. De ouders ontvangen standaard het pedagogisch plan bij aanvang van het contract en kunnen daarna de meest recente versie via de website downloaden of per mail aanvragen. Wij willen benadrukken dat dit beleidsplan altijd in ontwikkeling blijft en aangepast wordt indien er nieuwe afspraken gemaakt worden. Uitgangspunt van het pedagogisch beleid is dat de ontwikkeling van het kind centraal staat.

Met dit pedagogische beleidsplan geven wij richting aan het handelen van onze medewerkers, vrijwilligers en stagiaires in het belang van het welzijn en de ontwikkeling van het kind dat naar kindercentrum VillaDriel komt. Daarnaast willen we ook de ouders informeren over de visie en ideeën die Kindercentrum VillaDriel heeft over het ontspannen, het bewegen, het werken met kinderen en het opvoeden van kinderen in een andere situatie dan de thuissituatie. Het beleidsplan ligt ter inzage op het kindercentrum en kan altijd worden ingezien. Ouders dragen de zorg voor de opvoeding van hun kind(eren) tijdelijk aan ons over. Onze medewerkers zijn zich ook bewust van hun grote verantwoordelijkheid en nemen deze taak met veel plezier, energie en deskundigheid op zich. Dit pedagogisch plan geeft de ouders de hoofdlijnen en de informatie die nodig is om bewust voor kindercentrum VillaDriel te kiezen. Dit beleidsplan is gericht op de kinderopvang van kinderen van 0 tot 4 jaar op de locatie Hoorzik. Voor de buitenschoolse opvang met kinderen van 4 tot 13 jaar is een apart beleidsplan opgesteld.

Naast de pedagogische doelen vanuit de Wet Kinderopvang (zie hoofdstuk 2) stelt Kindercentrum VillaDriel zich ten doel om kinderen te laten ontwikkelen door een gevarieerd, samenhangend, uniek en vooral uitdagend aanbod te bieden gedurende één of meerdere dagdelen per week. Bij Kindercentrum VillaDriel wordt groot belang gehecht aan de sociale en motorische ontwikkeling van uw kind. Vanuit onze visie worden binnen en buiten het verblijf veel activiteiten georganiseerd waaronder uitjes, contact met muziek en theater, groepselletjes, koken en creatief knutselen. Onder professionele begeleiding en in nauwe samenspraak met de ouders/verzorgers worden aan kinderen optimale ontplooiingskansen geboden. Hierdoor groeit het kind in eigen tempo en mogelijkheden, tot een evenwichtige, zelfstandig individu, die positief in de maatschappij staat en sociaal vaardig is. Naast het aanbieden van spelmogelijkheden zijn niet alleen pedagogisch medewerkers maar alle medewerkers en stagiairs tevens verantwoordelijk voor een deel van de ontwikkeling en opvoeding die zij gedurende de opvangperiode van ouders/verzorgers overnemen. In hoofdstuk **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** wordt deze vertaling naar de praktijk van Kindercentrum VillaDriel gemaakt. In het laatste hoofdstuk worden de organisatorische aspecten van dit pedagogische beleidsplan beschreven.

MISSIE

De missie vormt de basis van het pedagogisch beleidsplan. Onze missie is:

KDV VillaDriel levert kinderopvang aan kinderen van 0 tot 4 jaar. Bij een belangrijke taak als kinderopvang hoort kwaliteit een vanzelfsprekendheid te zijn. Bij de zorg voor 'onze' kinderen ligt de lat dan ook op het hoogste punt en wordt er op professionele en pedagogisch verantwoorde wijze opvang geboden. Onze bijzondere strategie bestaat uit persoonlijke aandacht (elk kind is uniek) en begeleiding op interesses. Goede opvang komt tegemoet aan de basisbehoeften van kinderen in welzijn en ontwikkeling.

Welzijn is een basisbehoefte van elk kind. Een basis waaruit ze zichzelf kunnen zijn en ontwikkelen. Hierbij zijn de volgende aspecten noodzakelijk: veilige en vertrouwde omgeving, sfeer, beweeg- en leerervaringen.

REDEN VOOR HET PEDAGOGISCH BELEIDSPLAN

Het pedagogisch beleidsplan is opgesteld om de volgende redenen:

- Het is een leidraad voor alle medewerkers en biedt houvast bij hun dagelijkse werkzaamheden met de kinderen.
- Het informeert ouders van kinderen die KDV VillaDriel (gaan) bezoeken over onze werkwijze en de omgang met de kinderen.
- Andere betrokkenen (bijvoorbeeld gemeente, GGD) kunnen inzicht krijgen in onze pedagogische werkwijze.

KEUZE VAN PEDAGOGISCHE BENADERING

Vanuit KDV VillaDriel zijn wij gebaseerd op de pedagogiek van Reggio Emilia, en bestaat uit de volgende vier basisprincipes:

- Elk kind is waardevol
- Elk kind heeft talenten
- Elk kind is uniek
- Elk kind heeft een veilige omgeving nodig om zich te ontwikkelen

Wij gaan ervan uit dat ieder kind de drang in zich heeft om zich, in eigen tempo, verder te ontwikkelen. Elk kind komt op de wereld met een eigen karakter, eigen temperament en met eigen mogelijkheden. Ieder kind wil zich graag ontwikkelen en doet dit op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo. Ieder kind is anders en valt niet te vergelijken met een ander kind. Maar voor ieder kind is het belangrijk om zich gelukkig te voelen en gewaardeerd te worden om wie ze zijn. **Elk kind is waardevol.**

We helpen het kind zelf zijn eigen unieke vaardigheden, te ontdekken en te ontwikkelen door ze te stimuleren.

Elk kind heeft talenten.

Zo kan het kind later, als volwassene, alle eigenschappen bezitten om zijn eigen levensweg te bepalen en op die manier iets zinnigs bij te dragen aan onze wereld. Zó kan een kind op zijn best tot ontplooiing komen. Deze grondslag is het basisidee van een toekomstige positieve levenshouding. **Elk kind is uniek!**

Bij de KDV VillaDriel moet het kind zich kunnen ontplooien. Daarom is er een pedagogisch beleidsplan gemaakt waarin de vier wettelijke uitgangspunten worden beschreven: de emotionele, de sociale en de persoonlijke ontwikkeling en de normen en waarden. Deze uitgangspunten worden gestimuleerd door deskundige medewerkers, door verschillende activiteiten in de groep en door het aanwezige speel en leermateriaal. **Elk kind heeft recht om zich in een veilige omgeving te ontwikkelen.**

VISIE VAN REGGIO EMILIA

Een belangrijk uitgangspunt in de Reggio Emilia pedagogiek is (deze pedagogische stroming is afkomstig uit Italië) dat elk kind (ieder mens!) honderd talen tot zijn beschikking heeft. Men gaat uit van een uniek, competent, krachtig, leergierig en creatief kind dat graag wilt communiceren. Zowel met andere kinderen als met de groepsleiding. Kinderen hebben van oorsprong al heel veel in huis.

In de pedagogiek van Reggio Emilia gaat men er van uit dat ieder kind intelligent is. Dit stelt Loris Malaguzzi, de grondlegger van Reggio Emilia pedagogiek. Hiermee wijst hij ons meteen op de eerste en belangrijkste vraag die meestal overgeslagen wordt: wie is het kind? Kinderen zijn allemaal verschillende personen met unieke genen en unieke mogelijkheden. Kinderen zoeken naar betekenissen en onderzoeken hun wereld met alles wat in hun zit. Ze zijn de actoren van hun eigen ontwikkelingsproces. Jonge kinderen zijn competent, krachtig en intelligent. Dit krachtige kindbeeld is een keuze en staat in tegenstelling tot het beeld van het kwetsbare, afhankelijke en zwakke jonge kind. Als er uitgegaan wordt van een krachtig kindbeeld en het serieus nemen van de grote verschillen tussen de kinderen, dan betekent dit ook een andere benadering van de kinderen. Als je stelt dat kinderen niet bij voorbaat te kennen zijn, dan kun je niet anders dan proberen de kinderen te leren kennen. Zo komt een nieuw type begeleider tevoorschijn met een nieuwe pedagogische taak. Een begeleider die zich dagelijks afvraagt en onderzoekt: Wat houdt de kinderen van mijn groep bezig? In tegenstelling tot: Hoe hou ik de kinderen bezig?

Het gebruik van de ruimtes en de inrichting van het gebouw is misschien wel het opvallendste aan de Reggio Emilia methode. De ruimte vormt een wezenlijk onderdeel van de pedagogiek. Zij moet voor een groot deel bijdragen aan de verwezenlijking van de doelen en is daarom goed doordacht en aantrekkelijk. Volgens de visie van Reggio Emilia functioneren kinderen beter in kleine ruimtes met een specifieke functie. Kinderen houden ook van afwisseling en hebben veel verschillende behoeften. De ruimtes zijn licht en bieden veel verschillende mogelijkheden.

Communiceren is natuurlijk ook niet alleen een kwestie van woorden, je communiceert ook via klanken, gedrag te tonen, beweging, kleuren, enzovoort. Dit wordt "de honderd talen" genoemd in de Reggio Emilia visie. Het is aan ons om kinderen met al deze talen in aanraking te brengen door (samen met hen) te bewegen, kleien, knutselen, tekenen, zingen, dansen, puzzelen, lezen en nog veel meer. Alleen zo kan elk kind het beste van zichzelf laten zien. Ook wordt de nadruk gelegd op de gemeenschap en het 'samen doen'. Vandaar dat ouders en anderen in de omgeving van de kinderen nadrukkelijk betrokken worden bij de activiteiten van de kinderen. De Reggio Emilia visie gaat namelijk uit van het idee dat opvoeding tot stand komt in wisselwerking met zowel de omgeving als de betrokken mensen. Er wordt dan gesproken van 'de drie pedagogen'. De eerste zou zijn: De andere kinderen. De tweede de volwassenen. De derde de ruimte en materialen die de kinderen tot hun beschikking hebben. Elk kind heeft talenten, is rijk en competent. Dit betekent niet dat het kind alles al kan, maar dat het alle instrumenten in huis heeft om zichzelf en de wereld te leren kennen. Dit kindbeeld staat dus recht tegenover het (door vele gehanteerde) beeld dat een kind zwak is en daarom bescherming nodig heeft. Kinderen zijn nieuwsgierig en willen graag leren en zich ontwikkelen. Een kind wil niet onderwezen worden, maar uitgedaagd worden tot leren. Dit houdt in dat de medewerkers er voor waken om het kind niet "de al ontdekte wereld" aan te bieden. Onze medewerkers hebben de taak om het kind te stimuleren en een stapje verder te gaan. Hierdoor worden ze meer begeleider dan leidster. Een ander belangrijk uitgangspunt van Reggio Emilia is respect. Om vanuit het kind te kunnen werken, moet de leidster oog hebben voor de eigen, unieke wijze waarop het zich ontwikkelt en hem hierin respecteren. Het gaat er niet om wat een kind nog niet is en nog niet kan, maar om wat het kind al wel is en wel kan! De ontwikkeling van ieder kind is anders, dus moet de leidster goed kijken en goed luisteren, vol aandacht. Hierin ligt de taak van de pedagogisch medewerkers om kinderen te stimuleren bij het ontdekken en ontwikkelen van hun mogelijkheden. Begeleiden op basis van interesses en niet op basis van verplichte activiteiten.

In deze pedagogiek ligt de nadruk op wat kinderen kunnen en niet op wat kinderen niet kunnen. Reggio Emilia is geen onderwijsmethode maar een filosofische benadering van het kind tot zes jaar. Het pedagogisch beleidsplan van Kindercentrum VillaDriel maakt gebruik van diverse elementen van deze benadering.

Uitgangspunten:

- De inrichting en materialen zijn wezenlijk onderdeel van de pedagogiek
- De methode van werken ligt niet vast en is daarom ook niet beschreven
- De ruimte is de belangrijkste factor omdat deze met name kinderen uitdagen om te onderzoeken en te experimenteren
- Inspirerende materialen waarmee de kinderen hun ideeën en interesses kunnen vormgeven
- Dat kinderen zich kunnen uitdrukken en communiceren is belangrijk
- Eigen identiteit, zelfstandigheid, initiatief, eigen interesses en creatieve vaardigheid
- Leidsters observeren, analyseren, spelen mee en luisteren vooral met aandacht wat het kind wil vertellen. De leidsters sluiten hiermee aan bij de ontwikkeling van een eigen identiteit, zelfstandigheid en de ideeën van de kinderen
- De Reggio Emilia staan de 3 R's voor: Ruimte, Respect en Respons

Kenmerken zijn:

- Elke dag is anders. Activiteiten gebaseerd op interesses en niet op verplichte activiteiten.
- Leidsters leren de kinderen beter door samen met hen te spelen
- Eén centrale ruimte en kleine ruimtes met specifieke functies
- Ouders hebben een belangrijke rol in het beleid
- Elk kind wordt serieus genomen

“kijk en luister goed, met volle aandacht. ieder kind is uniek!”

2. WETTELIJKE UITGANGSPUNTEN KINDEROPVANG

Het pedagogisch beleidsplan van KDV VillaDriel heeft als uitgangspunt het bieden van verantwoorde kinderopvang waarbij de ontwikkeling van het kind centraal staat. Voor de pedagogische onderbouwing van het begrip “verantwoorde kinderopvang” is vanuit de wet kinderopvang gekozen voor de vier opvoedingsdoelen van professor J.M.A. Riksen-Walraven:

- De emotionele competentie (elk kind is waardevol)
- De persoonlijke competentie (elk kind heeft talenten)
- De sociale competentie (elk kind is uniek)
- Eigen maken van normen en waarden, cultuur (elk kind heeft een veilige omgeving nodig om zich te kunnen ontwikkelen).

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe KDV VillaDriel de opvoedingsdoelen interpreteert. In hoofdstuk 3 zijn hiervan concrete praktijkvoorbeelden opgenomen.

EMOTIONELE COMPETENTIE

Bij KDV VillaDriel staat de ontwikkeling en ontplooiing van het kind centraal. Het ontdekken van interesses. De omgeving, achtergrond, cultuur en mensen hebben invloed op de ontwikkeling van het kind.

De ontwikkeling van een kind wordt gestimuleerd door een wisselwerking tussen de al in aanleg aanwezige ontwikkelingsmogelijkheden en de prikkels uit de omgeving. Door te leren van de ervaringen die het kind in de omgeving opdoet, ontwikkelt het kind zich. Ieder kind leert op zijn/haar unieke manier.

De pedagogische medewerkers van KDV VillaDriel erkennen wat een kind al zelf kan, tonen respect voor wat het nog niet kan, haken in op de leergierigheid door het kind te stimuleren en zelfvertrouwen te laten opbouwen. Zij staan open voor de gevoelens van het kind, proberen de gevoelens te begrijpen en kunnen hier vervolgens adequaat op ingaan.

Het realiseren van emotionele veiligheid is de basis voor het behalen van de drie andere pedagogische basisdoelen, te weten persoonlijke competentie, sociale competentie en normen en waarden. Het realiseren van emotionele veiligheid binnen kindercentrum VillaDriel ligt in het opbouwen van goede en vertrouwde relaties tussen de kinderen en de pedagogisch medewerkers. Vaste rituelen, ritmen, voorspelbaarheid en regels zorgen ervoor dat kinderen zich zeker voelen. Vanuit een veilige basis durven én kunnen zij de wereld gaan ontdekken. Persoonlijk contact met de pedagogisch medewerker, een vertrouwde omgeving en de aanwezigheid van bekende groepsleden dragen bij tot het verkrijgen van een veilig gevoel. (*doel 1: emotionele competentie*).

PERSOONLIJKE COMPETENTIE

Met persoonlijke competentie worden persoonskenmerken bedoeld als weerbaarheid, zelfvertrouwen, eigenwaarde, flexibiliteit en creativiteit in het omgaan met verschillende situaties. Een kind kan hierdoor problemen adequaat aanpakken en zich goed aanpassen aan veranderende omstandigheden. Een kind leert en ontdekt wie het is, wat het kan, welke interesse het heeft, welke vaardigheden er nodig zijn in welke situaties. Daarnaast omvat het begrip persoonlijke competentie ook de competenties van kinderen op verschillende ontwikkelingsgebied zoals de motorische, de creatieve (spel en muziek), de talige en de cognitieve ontwikkeling.

De begeleiding van de kinderen bestaat uit een professionele handelwijze van de pedagogische medewerkers, waar de eigenheid en de mogelijkheid van elk kind een plaats krijgt binnen de grenzen van de groep, de

beschikbare ruimtes en het spel materiaal. Door het begeleiden op interesses en aanbieden van spel materiaal in een uitdagende omgeving, wordt de ontwikkeling van ieder kind gestimuleerd en ontplooid.

Belangrijke middelen in de uitvoering om het ontwikkelen van persoonlijke competentie te waarborgen zijn het stimuleren van een kind, het unieke van elk kind stimuleren, het kind de ruimte bieden voor eigen initiatief. Je biedt een gevarieerd aanbod aansluitend op het ontwikkelingsniveau. het ontwikkelen van je eigen talent en je eigen persoonlijkheid. We bieden verschillende spel mogelijkheden in de ruimte aan. Hierbij kijken we naar de leeftijd van het kind en het ontwikkelingsniveau. *(doel 2: persoonlijke competentie)*.

SOCIALE COMPETENTIE

Sociale competentie omvat vaardigheden en kennis over hoe je met anderen omgaat, een weg vinden in een groep, samenwerken, rekening houden met anderen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid.

In de interactie met andere kinderen, met volwassenen, de ervaringen van in een groep zijn en daar een weg in vinden ervaren en ontdekken kinderen wat wel en niet werkt in de omgang met elkaar.

Het ontwikkelen van gevoelens van verbondenheid en sociale verantwoordelijkheid in een vertrouwde groep, de interactie met leeftijdsgenoten, het deel zijn van een groep en het deelnemen aan groepsgebeurtenissen biedt kinderen een leeromgeving voor het opdoen van sociale competenties. Het geeft kinderen kansen om te ontwikkelen tot personen die goed functioneren in de samenleving.

De afwisseling tussen de activiteiten is van belang om de rust te houden. Een groot en gevarieerd aanbod aan ontwikkelingsmateriaal is belangrijk. Gezamenlijke activiteiten, stimulering van samenwerken en aanbieden van uitdaging, creëren van speelhoekjes waar kinderen zich ook kunnen terugtrekken, maar ook hun fantasie kunnen uiten. *(doel 3: sociale competentie)*.

WAARDEN EN NORMEN

Ontwikkelen betekent ook zo nodig grenzen stellen. Medewerkers leren kinderen wat wel en wat niet kan binnen de grenzen van de groep en de beschikbare ruimtes. Het kindercentrum VillaDriel maakt geen keuze voor een bepaalde levensbeschouwelijke stroming, achtergrond of cultuur.

Voor veel kinderen is het kindercentrum de eerste sociale groep waarin zij zich in bewegen. De basis dat o.a. bij het kindercentrum gelegd wordt, zal voor veel kinderen de bepalende basis zijn voor de rest van hun leven. Daarom vindt VillaDriel het erg belangrijk om veel aandacht te besteden aan de overdracht van waarden en normen. Elke kind moet de kans krijgen om de waarden en normen eigen te maken.

Normen en waarden zijn belangrijk binnen iedere cultuur. Denk daarbij bijvoorbeeld aan vrijheid, gelijkheid, democratie, respect en tolerantie. Sommige waarden zijn zelfs opgenomen in de grondwet, zoals gelijke behandeling en vrijheid van godsdienst.

Op basis van de normen en waarden die het kindercentrum heeft, ontstaan gebruiken, rituelen en regels. Om goed in de samenleving te kunnen functioneren is het nodig dat kinderen de waarden en normen en regels van de maatschappij waarin zij leven, leren kennen en zich eigen maken. Zo kunnen zij hun weg vinden in de maatschappij. Kinderopvang biedt een bredere samenlevingsvorm dan een gezin. Kinderen ontmoeten er verschillende mensen en maken kennis met een diversiteit aan normen en waarden.

Het gedrag van onze pedagogisch medewerker speelt een cruciale rol bij morele ontwikkeling van kinderen. Door haar reactie ervaren kinderen de grenzen van goed en slecht, van anders, van mogen en van moeten. De

reacties van onze pedagogisch medewerker geven niet alleen richting en correctie aan het gedrag van kinderen maar worden door kinderen ook gekopieerd in hun eigen gedrag naar andere kinderen of volwassenen. De pedagogisch medewerker heeft dus een belangrijke invloed op de ontwikkeling van empathie en pro sociaal gedrag.

Belangrijk voor uitvoering voor het eigen maken van de normen en waarden betreft de omgang met elkaar, specifieke situaties zoals een conflict, positieve benadering elkaar bij de naam aanspreken. afspraken maken wat wel en niet mag in de ruimte. Respectvol met elkaar omgaan, groepsgenoten en ruimte en spel. Elkaar wijzen op wat er gebeurt, verwoorden wat er gebeurt en respect voor elkaar en het materiaal. Stimuleren om rekening met elkaar te houden en aandacht geven aan culturen, religieuze vieringen en rituelen.

Regels zijn voor alle kinderen nodig om de sfeer goed te houden, maar kinderen moet wel weten wat de regels zijn en belangrijker nog ze moeten de regels begrijpen. Dus wij nemen te tijd om de regels uit te leggen wanneer de kinderen regels “overtreden”. Herhalen is echt belangrijk!

3. DOCUMENTEN

Het actuele pedagogisch beleidsplan per vestiging en per soort opvang ligt ter inzage op de locatie. Indien gewenst kan deze ook opgevraagd worden en zal deze worden toegestuurd.